

2022-10-24

Dokumentägare:

Medicinskt ansvarig sjuksköterska

Tarmsmitta

Misstanke och vid virusgastroenterit - Handlingsplan

Bakgrund

Diarré och/eller kräkningar kan ha många orsaker, till exempel en reaktion på läkemedel/ antibiotika, kirurgiska sjukdomar, bakterier och virus.

De smittämnen som vanligen sprids i vård och omsorgsmiljö är;

- Norovirus (Calici, vinterkräksjuka) men även Rotavirus
- Clostridioides difficile (tidigare Clostridium difficile)

Spridning av Salmonella, Shigella och andra tarmbakterier förekommer men är ovanligt.

En patient med diarré, oavsett om den är orsakad av en infektion eller inte, sprider lättare sin tarmflora till omgivningen vilket ställer höga krav på ett gott vårdhygieniskt omhändertagande

[Tarmsmitta \(vgregion.se\)](https://vgregion.se)

Gastroenterit

Den vanligaste orsaken till gastroenterit är virusinfektion orsakad av Noro- eller Sapovirus som tillhör gruppen Calicivirus.

Infektionen är mycket smittsam för både patienter och personal. Förloppet är i allmänhet kortvarigt, de flesta drabbade är återställda inom 12–72 timmar.

Smittvägar

- Fekal-oral smitta, främst via kontaminerade händer eller livsmedel som direkt och indirekt kontaktsmitta.
- Via stänk och droppar från kräkningar och diarréer som duschar ner föremål och sedan vidrörs som dropp-kontaktsmitta. Inkubationstid är 12–48 timmar.

Syfte och mål

Att förhindra smittspridning och utbrott.

Åtgärder

För att minska risken för smittspridning hos vårdtagare med diarré och/eller kräkning är det viktigt att inte invänta eventuellt provsvar utan snabbt vidta nedanstående åtgärder.

Vid misstanke om vinterkräksjuka se respektive checklista

[Åtgärdslista vid vinterkräksjuka – hemsjukvård och hemtjänst \(vgregion.se\)](#)

[Åtgärdslista vid vinterkräksjuka – SÄBO och korttidsenhet \(vgregion.se\)](#)

Utbrott

Med utbrott menas två eller flera fall av diarré och/eller kräkningar hos vårdtagare, där ett tydligt samband med smittspridning mellan fallen finns.

- Informera alltid tjänstgörande sjuksköterska, enhetschef och MAS.
- Sjuksköterskan kontaktar ansvarig läkare och rådgör om eventuell provtagning, informerar vid behov enheten för vårdhygien.

Vårdhygien vid behov tel.nr. 0500-43 20 84.

Registrering

Vid misstanke om vinterkräksjuka utförs registrering fortlöpande av sjuksköterska och enhetschef i loggbok av alla insjuknade både patienter och personal då fler än 2 personer insjuknat samma dygn.

[Loggbok vid virusorsakad magsjuka \(vgregion.se\)](http://vgregion.se)

[Registrering PERSONAL \(vgregion.se\)](http://vgregion.se)

- Registrering Gastroenterit-utbrott vårdtagare med HSL
ssk ansvarar för registrering
- Registrering Gastroenterit-utbrott vårdtagare med enbart SoL/LSS insats
enhetschef ansvarar för registrering
- Registrering Gastroenterit-utbrottpersonal
enhetschef ansvarar för registrering
- Sammanfattning Gastroenterit - kopia till MAS
enhetschefen ansvarar för sammanfattning i samråd med ssk

Här hittar du rutiner och information:

Vårdhygien kommunal vård och omsorg

(Här kan du läsa om vårdhygieniska rekommendationer vid olika smittor.)

[Smitta - Skaraborgs Sjukhus \(vgregion.se\)](http://vgregion.se)

Vårdhandboken

[Infektioner i magtarmkanalen - Vårdhandboken \(vardhandboken.se\)](http://vardhandboken.se)

Lokala anvisningar kommunalvård i Skaraborg

(Här kan du läsa om vårdhygieniska rutiner och råd vid gastroenterit.)

[Gastroenterit - kommunal vård - Skaraborgs Sjukhus \(vgregion.se\)](http://vgregion.se)

Vårdhandboken virusorsakad gastroenterit

[Virusorsakad gastroenterit, inklusive vinterkräksjuka - Vårdhandboken \(vardhandboken.se\)](http://vardhandboken.se)